

बीमा समिति

कुपण्डोल, ललितपुर

सेवा: बीमा समिति सेवा
श्रेणी: अधिकृत तृतीय
समूह: प्रशासन
पद: सहायक निर्देशक
परीक्षाको किसिम: खुल्ला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा

खण्ड क
पाठ्यक्रम योजना

प्रथम चरण: लिखित (पूर्वयोग्यता) परीक्षा

पूर्णाङ्क: १००

पत्र	विषय	पूर्णांक	उत्तिर्णाङ्क	समय	परीक्षा प्रणाली
प्रथम	अभिरूची परीक्षण (Aptitude Test)	१००	४०	१ घण्टा ३० मिनेट	बस्तुगत: बहुबैकल्पिक प्रश्न*

द्वितीय चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: ३००

पत्र	विषय	पूर्णांक	उत्तिर्णाङ्क	समय	परीक्षा प्रणाली
द्वितीय	ब्यवस्थापन, आयोजना ब्यवस्थान तथा वित्त (Management, Project Management and Finance)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत
तृतीय	अर्थशास्त्र तथा अनुसन्धान पद्धति (Economics and Research Methodology)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत
चतुर्थ	बीमा (Insurance)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत

*पूर्व योग्यता परीक्षा उत्तिर्ण हुने उम्मेदवारहरूको प्राप्ताङ्कको २५% अङ्क द्वितीय चरणको प्राप्ताङ्कमा जोडिने छ ।

तृतीय चरण: कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा ब्यक्तिगत अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ५०

क्र.सं.	विषय	पूर्णांक	उत्तिर्णाङ्क	समय	परीक्षा प्रणाली
१	कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	२०	—	३० मिनेट	प्रयोगात्मक
२	ब्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	—	—	मौखिक

खण्ड ख
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: **अभिरूची परीक्षण (Aptitude Test)**

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	सामान्य ज्ञान तथा बौद्धिक परीक्षण	२०	१	२०	१ घण्टा ३० मिनेट
ख	कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधि	२०	१	२०	
ग	गणित तथा तथ्याङ्कशास्त्र	२०	१	२०	
घ	अर्थशास्त्र, वित्त तथा ब्यवस्थापन	२०	१	२०	
ङ	बीमा	२०	१	२०	
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: **सामान्य ज्ञान तथा बौद्धिक परीक्षण (General Knowledge and Intellectual Questions)**

निम्न लिखित बिषयहरू मध्येबाट २० वटा बस्तुगत प्रश्नहरू सोधिने छ र प्रत्येक प्रश्नको उत्तरमा विभिन्न चार विकल्पहरू दिइनेछ। कुनै एक विकल्पमा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ।

- ❖ नेपालको भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक, ऐतिहासिक विकास तथा समसामयिक गतिविधिको सम्बन्धमा जानकारी (Geographical, Economic, Social, Political, Historical Development and Contemporary Issues of Nepal)
- ❖ नेपालमा योजनाबद्ध विकासको अवधारणा, पञ्चवर्षीय तथा त्रिवर्षीय योजना सम्बन्धमा जानकारी (Concept of Planning in Nepal, Five Years and Tri-Annual Plans)
- ❖ नेपालको संवैधानिक विकास र नेपालको संविधान अन्तर्गत कार्यपालिका, व्यवस्थापिका, न्यायपालिका, लोक सेवा आयोग, महालेखा परीक्षक एवं अन्य संबैधानिक निकाय सम्बन्धी जानकारी (Constitutional Development in Nepal and Executive, Legislative, Judiciary, Public Service Commission, Auditor General and other Constitutional Bodies in the Constitution of Nepal)
- ❖ नेपालमा बीमा तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रको विकासक्रम सम्बन्धमा जानकारी (Development Phases of Banking and Insurance in Nepal)
- ❖ अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू: संयुक्त राष्ट्र संघविश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष (International Agencies: United Nations, World Bank, International Monetary Fund)
- ❖ क्षेत्रीय संगठनहरू: एशियाली विकास बैंक, विमस्टेक र सार्क (Regional Agencies: Asian Development Bank, BIMSTEC, SAARC)

- ❖ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू (Major Events and Current Affairs of National and International Importance)

समूह ख: **कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधि (Computer and Information Technology)**

निम्न लिखित बिषयहरू मध्येबाट २० वटा बस्तुगत प्रश्नहरू सोधिने छ र प्रत्येक प्रश्नको उत्तरमा विभिन्न चार विकल्पहरू दिइनेछ । कुनै एक विकल्पमा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

- ❖ Introduction of Computer (कम्प्युटरको परिचय)
- ❖ Hardware (हार्डवेयर)
- ❖ Software (सफ्टवेयर)
- ❖ Setting and Protection of Computer (कम्प्युटरको सेटिङ्ग)
- ❖ Computer related Threats (कम्प्युटर सम्बन्धी जोखिम)
- ❖ Multimedia (मल्टिमिडिया)
- ❖ File Management (अभिलेख व्यवस्थापन)
- ❖ Computer Networking (कम्प्युटर नेटवर्किङ्ग)
- ❖ Operating System (अपरेटिङ्ग सिस्टम)
- ❖ Word Processing (वर्ड प्रोसेसिङ्ग)
- ❖ Electronic Spreadsheet (इलेक्ट्रोनिक स्प्रेडसिट)
- ❖ Presentation System (प्रिजेन्टेसन प्रणाली)
- ❖ Information Technology (सूचना प्रविधि)
- ❖ Database Management System (डाटावेस व्यवस्थापन प्रणाली)
- ❖ Electronic Transaction Act, 2063 (विद्युतीय कारोवार ऐन, २०६३)
- ❖ E-Governance in Nepal (नेपालमा ई-गभर्नेन्स)

समूह ग: **गणित तथा तथ्यांकशास्त्र (Mathematics and Statistics)**

निम्न लिखित बिषयहरू मध्येबाट २० वटा बस्तुगत प्रश्नहरू सोधिने छ र प्रत्येक प्रश्नको उत्तरमा विभिन्न चार विकल्पहरू दिइनेछ । कुनै एक विकल्पमा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

- ❖ सेट (Set), प्रतिशत (Percentage), ऐकिक नियम (Unitary Method)
- ❖ कमिशन, कर र बोनस (Commission, Tax and Bonus), नाफा नोक्सान (Profit and Loss)
- ❖ क्षेत्रमिति (Menstruation), अनुपात र समानुपात (Ratio and Proportion)
- ❖ साधारण ब्याज (Simple Interest), चक्रवर्ती ब्याज (Compound Interest),

- ❖ समीकरण (Equation)
- ❖ औषत, मध्यमा र मध्यिका (Mean, Mode and Median)
- ❖ स्ट्याण्डर्ड डेभिएसन (Standard Deviation)
- ❖ डिस्पर्सनको नाप (Measurement of Dispersion)
- ❖ सम्भाव्यता (Probability)
- ❖ कोरिलेसन र रिग्रेसन (Correlation and Regression)

समूहघ: अर्थशास्त्र, वित्त तथा व्यवस्थापन (Economics, Finance and Management)

निम्न लिखित विषयहरू मध्येबाट २० वटा वस्तुगत प्रश्नहरू सोधिने छ र प्रत्येक प्रश्नको उत्तरमा विभिन्न चार विकल्पहरू दिइनेछ । कुनै एक विकल्पमा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

- ❖ अर्थशास्त्रको आधारभूत ज्ञान (Basic Knowledge of Economics)
- ❖ नेपालको मौद्रिक तथा वित्तीय नीति (Monetary and Fiscal Policy of Nepal)
- ❖ नेपालका औद्योगिक नीति तथा वैदेशिक लगानी नीति (Industrial and Foreign Investment Policy of Nepal)
- ❖ चालू बिकास योजनाहरू (Current Development Plans)
- ❖ केन्द्रीय बैंक, वाणिज्य बैंक तथा लघु वित्त संस्थाहरू (Central Bank, Commercial Bank and Micro Finance Institutions)
- ❖ वित्तीय प्रणाली र वित्तीय बजार (Financial System and Financial Market)
- ❖ वित्तीय विवरणहरू (Financial Statements)
- ❖ वित्तीय प्रक्षेपण र वित्तीय अनुपात विश्लेषण (Financial Projections and Financial Ratio Analysis)
- ❖ व्यवस्थापनको आधारभूत ज्ञान (Basic Knowledge of Management)
- ❖ संगठनको सिद्धान्त र संरचना (Principles and Structure of Organization)
- ❖ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र निर्णय प्रक्रिया (Management Information System and Decision Making Process)
- ❖ मानव संसाधन प्रणाली (Human Resource Management)

समूहड: बीमा (Insurance)

निम्न लिखित विषयहरू मध्येबाट २० वटा वस्तुगत प्रश्नहरू सोधिने छ र प्रत्येक प्रश्नको उत्तरमा विभिन्न चार विकल्पहरू दिइनेछ । कुनै एक विकल्पमा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

- ❖ बीमाको परिचय, उत्पत्ति र विकास (Introduction, Evolution and Development of Insurance)
- ❖ बीमाको क्षेत्र तथा किसिम (Scope and Types of Insurance)
- ❖ बीमाका सिद्धान्तहरू (Principles of Insurance)

- ❖ नेपालमा हालको बीमा बजारको स्थिति (Current Status of Nepalese Insurance Market)
- ❖ बीमा मध्यस्थकर्ता: बीमा अभिकर्ता, बीमा सर्भेयर तथा बीमा दलाल (Insurance Intermediaries: Insurance Agent, Insurance Surveyor, Insurance Broker)
- ❖ बीमा ऐन, २०४९ (Insurance Act, 2049)
- ❖ बीमा नियमावली, २०४९ (Insurance Regulation, 2049)
- ❖ बीमा समितिबाट जारी भएका निर्देशनहरू (Directives issued by Insurance Board)

द्वितीय पत्र: **ब्यवस्थापन, परियोजना ब्यवस्थापन तथा वित्त (Management, Project Management and Finance)**

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	ब्यवस्थापन	६	५	४०	४ घण्टा
		१	१०		
ख	आयोजना ब्यवस्थापन	३	५	२५	
		१	१०		
ग	वित्त	५	५	३५	
		१	१०		
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: **ब्यवस्थापन Management)**

निम्न लिखित विषयहरूबाट ६ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ ब्यवस्थापन प्रणाली: ब्यवस्थापनको कार्य र प्रक्रिया, ब्यवस्थापनका उदीयमान अवधारणा, ब्यवस्थापकको भूमिका र चुनौति, ब्यवस्थापनका समकालीन चासोहरू (Management System: Management Function and Process, Emerging Concept of Management, Role and Challenges of Manager, Contemporary Issue of Management)
- ❖ ब्यवस्थापन सम्बन्धी विचारधाराहरू: बैज्ञानिक ब्यवस्थापन सिद्धान्त, प्रशासनिक सिद्धान्त, कर्मचारीतन्त्रीय सिद्धान्त, मानव सम्बन्ध विचारधारा, संख्यात्मक विचारधारा (Management Thoughts: Scientific Management Theory, Administrative Theory, Bureaucratic Theory, Human Relation Approach, Quantitative Approach)
- ❖ संगठनात्मक वातावरणको मूल्यांकन: बातावरणीय सुक्ष्म परीक्षण तथा स्वट विश्लेषण (Assessment of Organizational Environment: Environmental Scanning and SWOT Analysis)
- ❖ रणनीति निर्माण तथा कार्यान्वयन: मिसन, भिजन, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा योजना, रणनीति कार्यान्वयन तथा नियन्त्रण (Strategy Formulation and Implementation: Mission, Vision, Goal, Objective, Strategy and Planning, Strategy Implementation and Control)

- ❖ संगठनात्मक संरचना: संगठनात्मक ढाँचा, संगठन निर्माण, सबडिभिजन, अधिकार र शक्ति संरचना, विकेन्द्रीकरण, संगठन बिकास र परिवर्तन (Organizational Structure: Organizational Design, Organizing, Subdivision, Power and Authority Structure, Decentralization, Organizational Development and Change)
- ❖ निर्णय प्रक्रिया र समस्या समाधान: निर्णय प्रक्रिया, समूह निर्णय प्रक्रिया, निर्णय प्रक्रिया र सूचना प्रविधि, संकट ब्यवस्थापन, द्वन्द ब्यवस्थापन, गुनासो ब्यवस्थापन (Decision Making and Solving Process: Decision Making Process, Group Decision Making, Decision Making and Information Technology, Crisis Management, Conflict Management, Grievances Handling)
- ❖ नेतृत्व र नियन्त्रण: नेतृत्व, सञ्चार, समन्वय, सुपरीवेक्षण, अनुगमन, नियन्त्रण तथा गुण (Leadership and Controlling: Leadership, Communication, Coordination, Supervision, Monitoring, Control and Quality)
- ❖ उत्प्रेरणा: उत्प्रेरणाका सिद्धान्तहरू, सहभागिता, कार्य जीवनको गुण, कर्मचारी टर्नओभर तथा रिटेन्सन (Principles of Motivation, Participation, Quality of Work Life, Employee Turnover and Retention)
- ❖ कार्यसम्पादन मूल्यांकन: कार्यसम्पादन मूल्यांकनको सीमा र पद्धति, कार्यसम्पादनको मूल्यांकन (Performance Evaluation: Criteria and Technique of Performance Evaluation, Administrating Performance Evaluation)
- ❖ मानव संसाधन ब्यवस्थापन: मानव संसाधन प्रणाली, मानव संसाधन योजना, कार्य ढाँचा, कार्य विश्लेषण (Human Resource Management: Human Resource System, Human Resource Planning, Job Design, Job Analysis)

समूह ख: आयोजना ब्यवस्थापन (Project Management)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ३ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ आयोजनाको आधारभूत जानकारी, आयोजना सम्बन्धी अवधारणा र बर्गीकरण (Basic Knowledge of Project, Concept of Project and Classification)
- ❖ आयोजनाको महत्व र क्षेत्र (Importance and Scope of Project)
- ❖ आयोजना प्रस्ताव लेखन (Project Proposal Writing)
- ❖ आयोजना ; Da6wL बजेट (Project Budgeting)
- ❖ लजिकल फ्रेमवर्क विश्लेषण (Logical Framework Analysis)
- ❖ आयोजना ब्यवस्थापन तथा आयोजना ब्यवस्थापनका सिद्धान्त (Project Management and Principles of Project Management)

समूहग: वित्त (Finance)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ वित्तीय प्रणाली तथा वित्तीय बजार: पूँजी बजार, मुद्रा बजार, धितोपत्र बजार, बजार सूचकांक, स्टक तथा बोनड भ्यालुएसन (Financial System and Financial Market: Capital Market, Money Market, Securities Market, Market Index, Stock and Bond Valuation)
- ❖ लगानी विश्लेषण: पूँजीगत बजेटिङ, पूँजीको लागत, पोर्टफोलियो विश्लेषण तथा छनौट (Investment Analysis: Capital, Capital Budgeting, Cost of Capital, Portfolio Analysis and Selection)
- ❖ वित्तीय विवरण विश्लेषण: वित्तीय विवरणको विश्लेषण, वित्तीय पूर्वानुमान अनुपात विश्लेषण (Analysis of Financial Statements: Analysis of Financial Statements, Financial Forecasting, Ratio Analysis)
- ❖ सरकारी वित्तीय प्रणाली: सरकारी वित्त, कर, खर्च र सापटी (Government Finance, Tax, Expenditure and Loan)

द्वितीय पत्र: अर्थशास्त्र तथा अनुसन्धान पद्धति (Economics and Research Methodology)

समूह	विषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	अर्थशास्त्र	८	५	५०	४ घण्टा
		१	१०		
ख	अनुसन्धान पद्धति	८	५	५०	
		१	१०		
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: अर्थशास्त्र (Economics)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ८ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ सुक्ष्म अर्थशास्त्र: आर्थिक सिद्धान्तहरू, मागका, सिद्धान्तहरू, उत्पादन र लागतका सिद्धान्तहरू, वितरणका सिद्धान्तहरू (Managerial Economics: Economic Theories, Theories of Demand, Theories of Production and Cost, Theories of Distribution)
- ❖ विकास अर्थशास्त्र: विकासशील अर्थतन्त्रको संरचना र चरित्र, गरिवी, असमानता, जनसंख्या बृद्धि, बसाई सराई र सहरीकरण (Development, Economics: Structure and Characteristics of Developing Economics, Poverty, Inequality, Population Growth, Migration, Urbanization)
- ❖ विकास नीति: आर्थिक उदारीकरण, निजीकरण तथा विश्वब्यापीकरण, नेपालका बर्तमान औद्योगिक, बैदेशिक लगानी, बैदेशिक ब्यापार तथा पर्यटन नीतिहरू (Development Policy: Economic Liberalization, Privatization, Globalization, Current Industrial, Foreign Investment, Foreign Trade and Tourism Policy)

- ❖ सार्वजनिक अर्थशास्त्र: सरकार र बजेट, सरकारी आमदानी र खर्च, सार्वजनिक खर्च तथा स्रोत परिचालन, वित्तीय घाटा, सार्वजनिक ऋण, बैदेशिक ऋण, वित्तीय नीति (Public Economics: Government and Budget, Government Revenue and Expenditure, Public Debt and Resource Mobilization, Financial Deficit, Public Debt, Foreign Debt, Fiscal Policy)
- ❖ बृहद् अर्थशास्त्र: राष्ट्रिय आय गणना, उपभोग र बचतका सिद्धान्तहरू, बृद्धि सम्बन्धी सिद्धान्तहरू, बृद्धि विरुद्ध स्थिरता, मुद्रास्फिति, भुक्तानी सन्तुलन (Macroeconomics: National Income Accounting, Theories of Consumption and Saving, Growth Theories, Growth vs Stability, Inflation, Balance of Payment)

समूह ख: अनुसन्धान पद्धति (Research Methodology)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ८ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ अनुसन्धानको परिचय: बैज्ञानिक अनुसन्धान, आधारभूत तथा एप्लाइड अनुसन्धान, संख्यात्मक तथा गुणात्मक अनुसन्धान अर्थशास्त्र र व्यवस्थापनमा अनुसन्धानको भूमिका (Introduction to Research: Scientific Research, Basic and Applied Research, Quantitative and Qualitative Research, Role of Research in Economics and Management)
- ❖ अनुसन्धानका चरणहरू: साहित्यको पुनरावलोकन, समस्याको परिभाषा, सैद्धान्तिक ढाँचा, हाइपोथेसिस निर्माण (Steps in Research: Literature Review, Problem Definition, Theoretical Framework, Hypothesis Formulation)
- ❖ अनुसन्धान ढाँचा: अनुसन्धान ढाँचा र प्रकार, मेजरमेन्ट तथा स्केलिङ, रिलायविलिटी तथा भ्यालिडिटी अफ मेजरमेन्ट (Research Design: Research Design and Types, Measurement and Scaling, Reliability and Validity of Measurement)
- ❖ नमूना: नमूना ढाँचा, नमूना प्रक्रिया, नमूनाका प्रकार, नमूनाको आकार निर्धारण, नमूना पद्धतिका गलतिहरू (Sampling: Sampling Design, Sampling Process, Types of Sampling, Determining the Sampling Size, Sampling Errors)
- ❖ तथ्याङ्क संकलन: तथ्याङ्कको वर्गीकरण, प्रश्नावली, अनुसन्धान अन्तर्वार्ता, प्रत्यक्ष निगरानी, अनलाइन अनुसन्धान, स्थलगत व्यवस्थापन (Data Collection: Classification of Data, Questionnaire, Research Interview, Direct Observation, Online Research, Fieldwork Management)
- ❖ तथ्याङ्क विश्लेषण: तथ्याङ्कको तयारी तथा प्रस्तुति, तथ्याङ्कको संक्षेपीकरण, तथ्याङ्कीय विश्लेषण, गुणात्मक तथ्याङ्कको विश्लेषण (Data Analysis: Preparing and Presenting of Data, Summarizing Data, Statistical Analysis, Analysis of Qualitative Data)
- ❖ अनुसन्धान प्रतिवेदन: प्रतिवेदन प्रस्तुतीकरण, प्रतिवेदनको प्रकार, प्रतिवेदन लेखनको ढाँचा र शैली, उद्धरण तथा सन्दर्भ ग्रन्थहरूको प्रयोग (Research Report: Presentation of Report, Types of Report, Formats and Styles of Report Writing, Uses of Citation and References)

तृतीय पत्र बीमा (Insurance)

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	बीमा	१४	५	७०	४ घण्टा
		३	१०	३०	
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: बीमा (Insurance)

निम्न लिखित विषयहरूबाट १४ वटा छोटो र ३ वटा लामो प्रश्नहरू सोधिने छ र सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनु पर्नेछ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ बीमाको उत्पत्ति र विकास (Origin and Development of Insurance)
- ❖ बीमाको परिचय तथा महत्व (Introduction and Scope of Insurance)
- ❖ जीवन बीमा, निर्जीवन बीमा तथा पुनर्बीमा (Life Insurance, Non Life Insurance and Reinsurance)
- ❖ लघुबीमा (Microinsurance)
- ❖ म्यादी जीवन बीमा, सावधिक जीवन बीमा तथा आजीवन जीवन बीमा (Term Life, Endowment Life and Whole Life Insurance)
- ❖ अग्नी, सामुन्द्रिक, मोटर, हवाई, इन्जिनियरिङ, विविध बीमा (Fire, Marine, Motor, Aviation, Engineering and Miscellaneous Insurance)
- ❖ बीमाका सिद्धान्तहरू (Principles of Insurance)
- ❖ नेपालको हालको बीमा बजारको स्थिति (Current Status of Nepal's Insurance Market)
- ❖ लघुबीमा (Microinsurance)
- ❖ राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासमा बीमा क्षेत्रको भूमिका (Role of Insurance in Development of National Economy)
- ❖ बीमा व्यापारमा बीमा मध्यस्थकर्ताको भूमिका: बीमा अभिकर्ता, बीमा सभेयर तथा बीमा दलाल (Role of Insurance Intermediaries: Insurance Surveyor, Insurance Surveyor and Insurance Broker)
- ❖ बीमा ऐन, २०४९ (Insurance Act, 2049)
- ❖ बीमा नियमावली, २०४९ (Insurance Regulation, 2049)
- ❖ बीमा समितिबाट जारी भएका निर्देशनहरू (Directives Issued by Beema Samiti)

खण्ड ग

पाठ्यक्रम सम्बन्धी सूचना

१. यो पाठ्यक्रमको रूपरेखा तथा परीक्षा योजनालाई लिखित परीक्षा (प्रथम चरण तथा द्वितीय चरण) तथा अन्तिम परीक्षा (कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइने भएकाले दोश्रो चरणको परीक्षामा प्रवेशको लागि प्रथम चरणको परीक्षा (पूर्व योग्यता परीक्षा) हुनेछ ।
३. यो लिखित परीक्षा योजना एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा बीमा समिति सेवाका प्रशासन समूह अन्तर्गत पर्ने सबै सहायक निर्देशक पदको लागि प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्र अनिवार्य हुनेछ ।
४. खुल्ला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रको माध्यमबाट एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
५. लिखित परीक्षामा प्रश्नपत्रहरूको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । प्रतियोगीहरूले नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै माध्यमबाट उत्तर दिन सक्नेछन् ।
६. लिखित परीक्षाको प्रथम चरणमा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको २५ प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरणको विषयगत परीक्षाहरूको प्राप्ताङ्कहरू जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।
७. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र कम्प्युटर सीप परीक्षण र ब्यक्तिगत अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
८. लिखित परीक्षा तथा कम्प्युटर सीप परीक्षण र ब्यक्तिगत अन्तर्वार्ताको कूल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
९. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा सबै अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी भाग वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू सोध्न सकिनेछ ।
१०. विषयगत प्रश्न हुने पत्र वा विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टा छुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तर पुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
११. बस्तुगत बहुबैकल्पिक प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरको २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क पनि कट्टा गरिने छैन ।
१२. बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्यालकुलेटर प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
१३. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका पत्र वा विषयका विषयबस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरिएका) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१४. यो परीक्षायोजना तथा पाठ्यक्रम लागू भएपश्चात यस अघि कायम रहेको परीक्षा योजना तथा पाठ्यक्रम स्वतः खारेज हुनेछ ।

समाप्त